

FYSIATRIAAN ERIKOISTUVAN LÄÄKÄRIN LOKIKIRJA

SISÄLTÖ

SISÄLTÖ.....	2
ERIKOISTUVA LÄÄKÄRI JA KOULUTUSVASTAAVAT	4
OMA OPINTOSUUNNITELMA	5
Terveyskeskuspalvelut	5
Reunapalvelut	5
Yliopistosairaalapalvelut	6
Moniammatillinen johtamiskoulutus.....	6
ERIKOISLÄÄKÄRIKUULUSTELU	6
FYSIATRIAN KOULUTUSOHJELMAN SISÄLTÖ JA TAVOITTEET	7
Lääketieteellinen osaaminen.....	7
Teoreettinen pohjaosaaminen	7
Kliininen fysiatria ja kuntoutus	7
Tutkimusmenetelmät	8
Fysiatrian hoito- ja kuntoutusmenetelmät	8
Toimintakyvyn heikkenemisen ehkäisy ja strategiat toimintakyvyn parantamiseksi.....	8
Näyttöön perustuvan lääketieteen käyttäminen työssä.....	9
Kommunikaatiotaidot ja viestintä.....	9
Johtamistaidot.....	9
Oman osaamisen arviointi	9
KEHITYSKESKUSTELUT JA YHTEISVASTAANOTOT.....	10
KOULUTUKSET	13
OMAT ESITYKSET JA LUENNOT.....	16
OPETUSSUUNNITELMA	17
Koulutusohjelman osaamistavoitteet.....	17
Koulutuksen yleiskuvaus.....	17
Koulutusohjelman suorittaminen.....	17
Terveyskeskustyö	17
Käytännön koulutus.....	18
Toimipaikkakoulutus	18
Teoriakoulutus.....	18
Johtamisopinnot 10 op.....	18
Säteilysuojelukoulutus.....	18
Erikoistuvan lääkärin ohjaus, oppimisprosessin seuranta ja osaamisen arviointi	18
Osaamisen arviointi	19
Koejakso	19

Kuulustelu	19
Vastuuhenkilöiden ja kuulustelijoiden tiedot	19
TUTOROINTI.....	20
FYSIATRIAN YLIOPISTOKOULUTTAJIEN HYVÄKSYMÄ FYSIATRIAN ERIKOISLÄÄKÄRIKUULUSTELUN KYSYMYSPANKKI.....	21

ERIKOISTUVA LÄÄKÄRI JA KOULUTUSVASTAAVAT

Nimi

Sähköposti

Puhelinnumero

Opinto-oikeus myönnetty

Aika:

Erikoislääkärikoulutus aloitettu

Aika:

Paikka:

Koulutusvastaava(t) keskussairaalassa

1.

2.

3.

Tutor(it) keskussairaalassa

1.

2.

3.

4.

Koulutusvastaava yliopistosairaalassa

Nimi:

Titteli:

Postiosoite:

Sähköposti:

Puhelin:

Tutor(it) yliopistosairaalassa

1.

2.

3.

4.

FYSIATRIAN KOULUTUSOHJELMAN SISÄLTÖ JA TAVOITTEET

Seuranta ja itsearviointi:

+++ = hallitsen itsenäisesti ja osaan soveltaa

++ = tunnen osa-alueen, mutta tarvitsen vielä tukea

+ = tiedän osa-alueen, mutta minulla ei ole kokemusta / kokemukseni on vähäistä

Lääketieteellinen osaaminen

<i>Teoreettinen pohjaosaaminen</i>	oma arvio	kouluttajan arvio
Terveyden biopsykososiaaliset tekijät		
Toimintakyvyn käsite ja osa-alueet		
Toimintakykyluokitus (ICF)		
Liikunnan ja harjoittelun fysiologiset perusteet		
Hoitojen ja kuntoutuksen mekanismit (mm. motorinen oppiminen, korjaantumis- ja kompensatoriset prosessit, adaptaatiomekanismit, käyttäytymisstrategiat)		
Kivun määritelmä ja luokittelu, kivun fysiologia		

<i>Kliininen fysiatria ja kuntoutus</i>		
Kliininen statustutkimus		
Kipu ja kipuoireyhtymät		
✓ akuutti kipu		
✓ krooninen kipu		
✓ CRPS		
✓ fibromyalgia		
✓ myofaskiaalinen kipu		
✓ muut kiputilat / kipuoireyhtymät		
Tuki- ja liikuntaelinsairaudet		
✓ tulehdukselliset Tule sairaudet erotusdiagnoosiikan ja kuntoutuksen kannalta		
✓ degeneratiiviset tuki- ja liikuntaelinsairaudet		
✓ luustosairaudet (mm. osteoporoosi)		
✓ alaselkäkipu		
✓ niskakipu		
✓ muut selkärangan sairaudet		
✓ suurten nivelten sairaudet (olkapää, lonkka, polvi)		
✓ muiden nivelten sairaudet (nilkka, ranne, kyynärpää)		
✓ rasitussairaudet		
✓ tuki- ja liikuntaelinten vammat ja murtumat		
Leikkausten ja traumojen jälkeinen kuntoutus		
✓ tuki- ja liikuntaelinvammat, luumurtumat, monivammat		
✓ tekonivelleikkaukset		
✓ raaja-amputaatiot		
✓ palovammat		
✓ elinsiirrot		
Hermoston sairaudet erotusdiagnoosiikan ja kuntoutuksen näkökulmasta		
✓ aivoverenkiertohäiriöt		
✓ traumaattinen aivovaurio		
✓ selkäydinvaurio		
✓ perifeeriset hermovauriot		
✓ muut neurologiset sairaudet (mm. MS-tauti, Parkinsonin tauti, ataksiat, polyradikuliitit, motoneuronitaudit, myastenia gravis, postpoliosyndrooma)		
Sisätautiset, keuhko- ja syöpäsairaudet erotusdiagnoosiikan ja kuntoutuksen näkökulmasta		
✓ kardiovaskulaarisairaudet (mm. verenpainetauti, sydänsairaudet, ASO-tauti)		
✓ lymfaattisen järjestelmän sairaudet		

✓ keuhkosairaudet, hengitysvajaus		
✓ syöpätaudit		
✓ vaikeaa verenvuototautia sairastavien tuki- ja liikuntaelinvaivojen hoito		
Lasten ja nuorten kuntoutus		
✓ CP-vamma		
✓ lasten ja nuorten ryhtiviati ja muut tuki- ja liikuntaelinvaivat		
Ikääntyneiden kuntoutus		
✓ gerastenia		
✓ kaatumisriski		
Kuntoutuksen kannalta oleelliset psyykeen ja kognitioon vaikuttavat sairaudet		
✓ ahdistuneisuus, masennus		
✓ riippuvuudet		
✓ oppimishäiriöt		
✓ dementiat		
✓ unihäiriöt		
Muita kuntoutettavia tai kuntoutukseen vaikuttavia tiloja		
✓ huimaus		
✓ näkö- ja kuulovammaisuus		
✓ puheen häiriöt		
✓ rakon ja suolen toimintahäiriöt		
✓ painehaavat		
✓ aliravitsemus		

<i>Tutkimusmenetelmät</i>		
Radiologiset tutkimukset		
Neurofysiologiset tutkimukset		
Kliinis-fysiologiset tutkimukset		
Fysiatriin kliiniskemialliset tutkimukset		

<i>Fysiatrian hoito- ja kuntoutusmenetelmät</i>		
Edukaatio		
Liikunta		
Terapeuttinen harjoittelu		
Fysikaaliset hoidot		
Lääkehoidot ml. injektiot		
Protetiikka ja ortotiikka, implantit		
Robottiikka, apuvälineet ja laitteet (ml. kommunikoinnin apuvälineet, ympäristönhallinta)		
Virtuaalitodellisuus kuntoutuksessa		
Kirurgiset toimenpiteet kuntoutuksessa		
Neuromodulaatio (selkäydinstimulaatio, TMS, DBS, intratekaaliset hoidot)		
Toimenpiteet		
✓ nivelinjektiot		
✓ pehmytosainjektiot		
✓ muuta		

Toimintakyvyn heikkenemisen ehkäisy ja strategiat toimintakyvyn parantamiseksi

Toimintakyvyn arviointi (ICF)		
Toimintakyvyn alenemisen ehkäisy		
Tuki- ja liikuntaelinten terveyden edistäminen		
Kuntoutusjärjestelmä		
✓ kuntoutuksen osa-alueet		
✓ sektorit ja toimijat		
Vakuutuslääketiede		
Terveyspolitiikka ja lait		
Kuntoutussuunnitelman teko		
Kuntoutusmenetelmien tutkimus		

Lääkinnällisen terapian muodot (fysioterapia, toimintaterapia, puheterapia, neuropsykologinen kuntoutus, musiikkiterapia)		
Sosiaalityö		

Näyttöön perustuvan lääketieteen käyttäminen työssä

Tieteellinen tutkimus fysiatriassa		
Vaikuttavuus		
Tieteellisen tutkimuksen ymmärtäminen ja soveltaminen kliinisessä päätöksenteossa		
Käypä hoito –suositukset fysiatrian alalla		

Kommunikaatiotaidot ja viestintä

Potilaan kohtaaminen ja potilaalle viestiminen		
Yhteistyökykyisyys kollegoiden ja muun henkilökunnan kanssa		

Johtamistaidot

Tiimityö		
Moniammatillisen tiimin johtaminen		

Oman osaamisen arviointi

Oman osaamisen hahmottaminen ja kehittäminen		
Oman työn hallinta		

KEHITYSKESKUSTELUT JA YHTEISVASTAANOTOT

☐ Kehityskeskustelu	☐ Yhteisvastaanotto
Päivämäärä	Paikalla
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

☐ Kehityskeskustelu	☐ Yhteisvastaanotto
Päivämäärä	Paikalla
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

☐ Kehityskeskustelu	☐ Yhteisvastaanotto
Päivämäärä	Paikalla
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

☐ Kehityskeskustelu	☐ Yhteisvastaanotto
Päivämäärä	Paikalla
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

☐ Kehityskeskustelu	☐ Yhteisvastaanotto
Päivämäärä	Paikalla

☐ Kehityskeskustelu	☐ Yhteisvastaanotto
Päivämäärä	Paikalla

☐ Kehityskeskustelu	☐ Yhteisvastaanotto
Päivämäärä	Paikalla

☐ Kehityskeskustelu	☐ Yhteisvastaanotto
Päivämäärä	Paikalla

☐ Kehityskeskustelu	☐ Yhteisvastaanotto
Päivämäärä	Paikalla

☐ Kehityskeskustelu	☐ Yhteisvastaanotto
Päivämäärä	Paikalla

☐ Kehityskeskustelu	☐ Yhteisvastaanotto
Päivämäärä	Paikalla

☐ Kehityskeskustelu	☐ Yhteisvastaanotto
Päivämäärä	Paikalla

KOULUTUKSET

Muista lisäksi kerätä koulutusohjelmat ja –todistukset talteen

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

Päivämäärä	Paikka
Aihe	
Oleellisinta opittua / uutta	

OMAT ESITYKSET JA LUENNOT

Päivämäärä	Paikka
<hr/>	
Aihe	
<hr/>	
Päivämäärä	Paikka
<hr/>	
Aihe	
<hr/>	
Päivämäärä	Paikka
<hr/>	
Aihe	
<hr/>	
Päivämäärä	Paikka
<hr/>	
Aihe	
<hr/>	
Päivämäärä	Paikka
<hr/>	
Aihe	
<hr/>	
Päivämäärä	Paikka
<hr/>	
Aihe	
<hr/>	
Päivämäärä	Paikka
<hr/>	
Aihe	
<hr/>	
Päivämäärä	Paikka
<hr/>	
Aihe	
<hr/>	

OPETUSSUUNNITELMA

Koulutusohjelman osaamistavoitteet

- Fysiatrian erikoislääkäri hallitsee liikuntaelinten anatomian, fysiologian ja klinisen biomekaniikan ja ymmärtää erityisesti fysikaalisten hoitojen erilaiset biologiset vaikutukset.
- Fysiatrian erikoislääkäri perehtyy koulutusohjelman aikana moniammatilliseen kuntoutusprosessiin.
- Fysiatrian erikoislääkäri osaa arvioida eri apuvälineiden tarvetta ja hyötyä.
- Fysiatrian erikoislääkäri tulee hallita myös Suomen lainsäädäntö kuntoutukseen ja vakuutuslääketieteeseen liittyvältä osin.
- Fysiatrian erikoislääkäri pystyy tekemään fysiatrian alan resurssi- ja toimintasuunnitelman palvelujärjestelmän eri tasoilla ja hän omaa valmiudet moniammatillisen fysiatrian ja kuntoutuksen yksikön johtamiseen.

Koulutuksen yleiskuvaus

Fysiatrian koulutusohjelman tavoitteena on tuottaa fysiatrian erikoislääkäreitä, jotka kykenevät toimimaan alansa erikoislääkärin tehtävissä siten, että he hallitsevat alaan kuuluva diagnostiikka, hoito- ja kuntoutusmenetelmät ja niiden teoreettinen perusta kyeten soveltamaan niitä eri-ikäisten ihmisten sairauksissa, vammoissa ja toimintakykyongelmissa, joissa nämä menetelmät ovat osoittautuneet tehokkaiksi huomioiden myös kustannushyöty näkökohdat. Fysiatrian keskeisenä substanssina on sairauksien ja vammojen vaikutus toimintakykyyn. Erityisesti fysiatrian erikoislääkäri on perehtynyt tuki- ja liikuntaelimestön sairauksiin ja kiputiloihin, sekä vaikeavammaisuuksiin aiheuttaviin tauti- tai tapaturmatiloihin. Koulutusohjelma noudattaa eurooppalaisen fysiatrian erikoislääkärijärjestön UEMS European Board of PRM:n ohjeita (katso tarkemmin www.whitebookprm.eu/2019/03/21/white-book-iii-ed-complete-pdf-version).

Koulutusohjelman suorittaminen

Koulutusohjelman vähimmäispituus täysipäiväisenä ohjattuna opiskeluna on viisi (5) vuotta. Koulutusajasta vähintään yhdeksän kuukautta tulee suorittaa terveystieteiden keskuksessa. Mikäli oppimistavoitteet muutoin toteutuvat, voidaan tutkimustyötä kouluttajan harkinnan mukaan hyväksyä tutkintoon korkeintaan 6 kuukautta. Koulutuksessa pyritään takaamaan opetus monipuolisesti kattaen työskentely fysiatrian poliklinikalla, kuntoutusosastolla, apuvälineyksikössä sekä kuntoutustutkimuksen parissa. Koulutus muodostuu pääasiassa toimimisesta erikoistuvana fysiatrian poliklinikoilla ja kuntoutusosastoilla fysiatrian erikoislääkärin ohjauksessa. Näissä työpaikoissa erikoistuva saa myös toimipaikkakoulutusta, jonka tavoitteena on kehittää itsenäiseen ja kriittiseen toimintaan valmistavia teoreettisia ja käytännön taitoja. Päivystystyö ei kuulu koulutusohjelmaan.

Terveyskeskustyö

Kaikkien erikoisalojen koulutukseen sisältyy vähintään 9 kuukauden terveystieteiden keskuksen koulutusjakso. Jakso suoritetaan yliopiston hyväksymissä terveystieteiden keskuksissa. Koulutusjaksoa suorittavalle nimetään terveystieteiden keskuksessa yliopiston hyväksymä ohjaaja.

Yleislääketieteen oppiala koordinoi ja hyväksyy 9 kuukauden terveystieteiden keskuksen koulutusjakson. Katso tarkemmin opintooppaan kappale 4.1. Terveystieteiden keskuksen koulutusjakso.

Käytännön koulutus

Erikoisalalan käytännön koulutuksesta vähintään 1 vuosi tulee suorittaa yliopistosairaalatyönä ja vähintään 1 vuosi tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella. Koulutukseen suositellaan sisällyttää erikoisalasta vastaavan kanssa sopien myös 3-6 kk työtä muulla fysiatrian osaamisen kannalta hyödyllisellä erikoisalalla kuten akuuttilääketiede, geriatria, kliininen fysiologia, kliininen neurofysiologia, liikuntalääketiede, neurokirurgia, neurologia, ortopedia ja traumatologia, psykiatria, radiologia, reumatologia, työterveyshuolto, yleiskirurgia tai yleissisätaudit. Yliopistosairaalan ulkopuolista työtä voidaan hyväksyä kouluttajan harkinnan mukaan koulutuspaikoissa, joiden kanssa on tehty koulutussopimus. Lisäksi, oppimistavoitteiden muutoin toteutuessa, koulutukseen voidaan laskea vastuuhenkilön harkinnan mukaan pääsääntöisesti enintään 6 kuukautta tieteellistä tutkimustyötä.

Toimipaikkakoulutus

Käytännön työtä täydentää asetuksen vaatima säännöllinen toimipaikkakoulutus. Toimipaikkakoulutusta järjestetään yliopistojen hyväksymissä koulutuspaikoissa koulutuspaikkasopimuksen mukaisesti työaikana 2-5 h/viikossa. Erikoistuvien edellytetään osallistuvan toimipaikkakoulutukseen koko erikoistumisen ajan.

Teoriakoulutus

Teoriakoulutuksen suoritettava minimituntimäärä koko koulutusohjelman aikana on 60 tuntia. Koulutuksen tulee sisältää keskeisiä asioita koulutusohjelman tavoitteista, jotka soveltuvat erikoistuvan koulutuskokonaisuuteen. Teoreettiseksi koulutukseksi lasketaan tiedekunnan hyväksymät kotimaiset fysiatrian erikoisalaa koskevat tai sitä läheisesti sivuavat koulutustilaisuudet, esim. Suomen Fysiatriyhdistyksen järjestämiin kokouksiin sisältyvät tieteelliset ohjelmat ja ulkomaiset fysiatrian alan koulutustilaisuudet. Osallistuminen osoitetaan erillisellä todistuksella tai lokikirjan merkinnällä.

Johtamisopinnot 10 op

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus (56/2015, muutettu asetuksella 55/2020) erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta määrittelee yhdeksi koulutuksen tavoitteeksi antaa valmiudet terveydenhuollon johtamiseen, hallintoon, suunnitteluun, moniammatilliseen yhteistyöhön sekä oppimisen ohjaamiseen ja osaamisen arviointiin työyhteisössään.

Tämän tavoitteen toteuttamiseksi, kaikille erikoislääkäri- tai erikoishammaslääkärikoulutukseen 1.8.2009 tai sen jälkeen ilmoittautuneille, koulutukseen kuuluu pakollisena 10 opintopisteen laajuiset johtamisopinnot, jotka voi suorittaa missä koulutuksen vaiheessa tahansa. Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.5 Johtamisopinnot.

Säteilysuojelukoulutus

Erikoistumiskoulutuksessa noudatetaan voimassaolevaa säteilylakia ja siihen liittyviä asetuksia (Säteilylaki 859/2018, Valtioneuvoston asetus 1034/2018, STM:n asetus 1044/2018). Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.6. Säteilysuojelukoulutus.

Erikoistuvan lääkärin ohjaus, oppimisprosessin seuranta ja osaamisen arviointi

Erikoistuva osallistuu oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden kehittämiseen ja arviointiin. Koulutuskokonaisuuden alussa ehdollisen opinto-oikeuden saaneelle erikoistuvalla laaditaan koulutussuunnitelma. Suunnitelma noudattaa lokikirjaperiaatetta. Samalla sovitaan koulutuspaikkakohtaisesti suunnitelman toteuttaminen ja aikataulu sekä teoreettisen koulutuksen tarve. Koulutuksessa pyritään jatkuvaan oppimisolosuhteiden, työtehtävien ja kehittämistarpeiden arviointiin. Koulutusohjelman lopussa lokikirjan

avulla arvioidaan koulutuksen onnistumista eri osa-alueilla. Lokikirja on valtakunnallinen ja noudattaa UEMS:in suosituksia.

Osaamisen arviointi

Koejakso

Koejakso on osa opiskelijan osaamisen arviointia. Koejakson aikana seurataan erikoistujan osaamisen kehitystä ja motivoituneisuutta strukturoidun arviointilomakkeen avulla. Koejakson arviointi tapahtuu ennalta sovittujen ja tiedoksi annettujen osaamistavoitteiden mukaisesti.

Kuulustelu

Ajantasaiset erikoistumiskuulustelun vaatimukset ja ohjeet ilmoittautumiseen löytyvät kuulustelun [valtakunnallisilta nettisivuilta](#).

Kuulustelussa noudatetaan aina viimeisimpiä kuulusteluvaatimuksia, riippumatta siitä minä vuonna erikoistuva on opinto-oikeutensa saanut. Katso tarkemmin opinto-oppaan kappale 4.7.2. Kuulustelu.

Valtakunnallisen erikoislääkärikuulustelun kuulusteluvaatimukset on koottu erilliseen tiedostoon, joka löytyy Helsingin yliopiston erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen verkkosivuilta (<https://guide.student.helsinki.fi/fi/artikkeli/erikoislaakari-ja-erikoishammaslaakarikoulutus>).

Vastuuhenkilöiden ja kuulustelijoiden tiedot

- ❖ Helsingin yliopisto
Professori Jari Arokoski (jari.arokoski@hus.fi)
- ❖ Itä-Suomen yliopisto
Professori Olavi Airaksinen (olavi.airaksinen@kuh.fi)
- ❖ Oulun yliopisto
Dosentti Eero Kyllönen (eero.kyllonen@ppshp.fi)
- ❖ Tampereen yliopisto
Dosentti Markku Kankaanpää (markku.kankaanpaa@pshp.fi)
- ❖ Turun yliopisto
Professori Mikhail Saltychev (mikhail.saltychev@gmail.com)

TUTOROINTI

Tutorin tehtävänä on toimia erikoistuvan lääkärin ammatillisen kasvun apuna ja tukena koko koulutuksen ajan. Erilaisissa ongelmatilanteissa tutor tukee erikoistujaa ja tarvittaessa toimii sovittelijana. Tutor toimii myös kanavana erikoistujan arvioidessa kouluttajia ja koulutusyksikköä.

Tavoitteena on, että tutor(it) ja erikoistuja tapaavat toisensa säännöllisesti ainakin 6 kuukauden välein ja käyvät läpi oppimisen etenemistä. Keskustelun toteutuminen kirjataan lokikirjaan. Kehityskeskusteluun voi osallistua myös koulutusvastaava. Kehityskeskustelua edeltää yhteisvastaanotto klinikan erikoislääkäri(e)n kanssa.

Keskusteluiden pohjana voidaan käyttää seuraavaa runkoa:

Tutorin ja koulutettavan välisen arviointikeskustelun esimerkkikaava:

1. Mitkä tehtävät ovat olleet tärkeimpiä kuluneen ajanjakson aikana?
2. Miten arviot omaa työtäsi kuluneen ajanjakson aikana? Missä olet onnistunut, missä on ollut eniten vaikeuksia? Mitä puutteita koet tiedoissasi ja taidoissasi?
5. Miten yhteistyö erikoislääkäreiden, muiden erikoistuvien ja muun henkilökunnan kanssa on sujunut kuluneen ajanjakson aikana? Miten vuorovaikutus potilaiden kanssa on sujunut?
6. Mitä toivomuksia erikoistuvalla on esimiehille?
7. Mitä tavoitteita sinulla on oppimiselle seuraavan ajanjakson aikana ja miten voit valmistautua tätä varten?
8. Miten toivot koko koulutusjaksosi rakentuvan ja sujuvan?
9. Mitä muita ammattiin liittyviä toiveita ja tavoitteita asetat?
10. Mitä ansioita ja puutteita olet huomannut erikoistuvan kannalta klinikan toiminnassa, opetuksessa ja ohjauksessa?

FYSIATRIAN YLIOPISTOKOULUTTAJIEN HYVÄKSYMÄ FYSIATRIAN ERIKOISLÄÄKÄRIKUULUSTELUN KYSYMYSPANKKI

Päivitys 3/2017

Aavesärky	Diffuusi idiopaattinen skeletaalinen hyperostoosi (DISH)
Aerobisen harjoittelun ja kestävyysliikunnan liikuntafysiologiset periaatteet	Dupuytrenin kontraktuura
Aitiopaineoireyhtymä	Dystonia
Aivohalvauskuntoutus ja aivojen plastisuus	Ehlers-Danlos syndrooma (EDS)
Aivohalvauspotilaan olkapääkipu	Epikondyliitti
Aivohalvauspotilaiden tavallisimmat kognitiiviset häiriöt	Epäspesifinen alaselkäkipu kasvuikäisillä
Aivohalvauspotilaiden tavallisimmat fyysiset vajaatoiminnat	Epäsuhtainen sairauskäyttäytyminen
Aivovammapotilaiden kuntoutus	Erbin pareesi
Aivoverenkiertöhäiriöiden kuntoutus	Ergonomia TULE-sairauksissa
Akillestendiniitti ja peritendiniitti	Ergonomian toteuttaminen työpaikoilla
Akupunktio	'Failed surgical back'
Akuutin ja kroonisen paikallisen/ säteilevän niskakivun hoito ja kuntoutus	Fibromyalgia
Akuutin ja kroonisen paikallisen /säteilevän alaselkäkipuvun hoito ja kuntoutus	FIM-mittari itsenäisen toimintakyvyn arvioinnissa
Akuutti tules-oire: mitä huomioida erotusdiagnostisesti	Fysiatrian erikoisalan määrittely
Akuutti tules-oire: hoitolinja	Fysikaaliset hoidot: näytön taso tehosta tule-kivussa
Alaraajojen pituusero	Haittaluokitus
Alaraajaproteesit	Hartian hermovauriot ja pinteet
Alaraajan hermovauriot ja hermopinteet	Hemiplegiapotilaan kävely
Alaselkäkipu – akuutin/subakuutin/kroonisen selkäkipupotilaan tutkimus/diagnostiikka/erotusdiagnostiikka/hoito ja kuntoutus	Hengitysharjoituksen periaatteet ja sovellusalueet
Alaselkäkipu – erotusdiagnostisesti tärkeät rangan ulkopuoliset sairaustilat	Hermovaurion tutkiminen
Alaselkäkipu – neurofysiologisten ja kuvantamistutkimusten merkitys	Hermovaurion asteet
Alaselkäkipu – potilasinformaation periaatteet	Heterotooppinen ossifikaatio
Alaselkäkipuvun riskitekijät	Hierontahoito
ALS-potilas: kuntoutus ja apuvälineperiaatteet	Hoitotuki
Allas hoitovälineenä	Huimaus
Ammatillinen kuntoutus	ICF-luokitus (International classification of functioning, disability and health)
Ammatillinen kuntoutusselvitys	Immobilisaation vaikutukset rustoon ja luuhun
Ammattitaudit TULE-sairauksissa	Immobilisaation vaikutukset poikkijuovaiseen lihakseen
Apuvälinetarpeen arviointi	Injektiohoidot fysiatriassa
Asunnonmuutostyöt	Iskias: leikkaus vai konservatiivinen hoito?
Autonominen hyperrefleksia	Jalan etuosan kipu
Autoveronpalautus TULE-sairauksissa	Jalkaterän hermopinteet
Barthelin indeksi	Jalan tuet ja ortoosit
Bicepstendiniitti ja repeämä	Jatkuva passiivinen liike nivelen hoidossa (continuous passive motion)
Biopalautehoito (biofeedback)	Jännityspäänsärky
Borgin asteikko	Järjestelmällinen kirjallisuuskatsaus
Botulinustoksiinin käyttö fysiatriassa	Jäätynyt olkapää (capsulitis adhaesiva)
Cauda equina - oireyhtymä	Jäykkä isovarvas (hallux rigidus)
Charcotin (neuropaattinen) nivel	Kaarijalka (pes cavus)
CP-oireyhtymän kuntoutusmenetelmät	Kampurajalka
CRPS – monimuotoinen kipuoireyhtymä – diagnostiikka ja hoito ja kuntoutus	Karaisuhoito
	Kasvuikäisen selän deformiteettien seuranta
	Katkokävelystä kärsivän potilaan kuntoutus
	Kaularangan manipulaatio
	indikaatio/kontraindikaatio/komplikaatiot
	Kaularangan degeneraatio
	Kaularangan stenoosi
	Kaularangan välilevytyrä

Kelan ja työeläkelaitoksen ammatillisen kuntoutuksen myöntöperiaatteet
Kelan vaativa lääkinnällinen kuntoutus
Kervikaalinen myelopatia
Kierokaula (torticollis)
Kiertäjälkälvosimen repeämä
KIILA-kuntoutus
Kiropraktiikka, osteopatia ja naprapatia
Kivun luokittelu
Kivun lääkehoidon periaatteet
Kivun lääkkeetön hoito
Kipuaistimuksen säätely
Kognitiivis-behavioraalinen kuntoutus
Epikondyliitti
Kuntoutusohjaus terveydenhuoltolaissa ja käytännössä
Kuntoutussuunnitelma
Kuntoutustuki
Kuntoutustutkimus
Kustannusvaikuttavuus
Kuvantaminen tule-vaivoissa
Kylmähoito
Kävelyanalyysi
Lannerangan instabiliteetti
Lannerangan spinaalistennoosi
Lannerangan välilevytyrä
Lattajalka
Lausunto liikuntavammaisen ajokyvystä
Lihastoiminnan tutkiminen
Lihassoiminnan harjoittelun periaatteet.
Liikunnan vaikutus nivelrustoon ja luustoon
Liikunnan vaikutus luurankoliikkeen
Locked – in - oireyhtymä
Lonkan lateraalinen kiputila
Lonkan tendinopatiat ja bursiitit
Lonkkanivelrikko
Lonkan postoperatiivinen hoito ja kuntoutus
Lonkkakivun erotusdiagnoosi
Lymfaterapia
Lämpöhoidot
Lääkinnällinen kuntoutus
Lääkinnällisen kuntoutuksen terapioiden saatavuus periaatteet
Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden saatavuus periaatteet
Manipulaatiohoito
Manuaalinen terapia
Meralgia paraesthetica
Moniammatillinen kuntoutus
Moniammatillinen tiimitoiminta
Monimuotoinen paikallinen kipuoireyhtymä (CRPS)
Myofaskiaalinen kipu
Naisen virtsaintinenssin fysiatrinen hoito
Neuropaattinen kipu
Neuropsykologinen kuntoutus
Nilkan nivelsidevamma ja sen kuntoutus
Niskakipu – akuutin/kroonisen niskakipupotilaan tutkimus/diagnostiikka/erotusdiagnoosi/hoito ja kuntoutus

Niskakipupotilaan ´red flags´
Niskakivun konservatiivisen hoidon vaikuttavuusnäyttö
Niskakivun riskitekijät
Niskan retkahdusvamma (whiplash)
Nivelliikkuvuuden mittaaminen
Nivelreumapotilaan kuntoutusmenetelmät – aktiviteettia vai immobilisaatiota?
Nivelten yliikkuvuusoireyhtymä
Nivuskivun etiologinen selvittely
Normaalikävelyn kinesiologia
Nuoren niskakipu
Nuoren kuntoutusraha
Näyttöön perustuva lääketiede
Olkalisäkkeen alainen kiputila / kiertäjälkälvosinoireyhtymä
Olkaniivelen epävakaus
Olkaniivelen ja AC-nivelen nivelrikko
Olkapääkivun riskitekijät
Olkapääkivun syyt
Ortoosit
Osasairauspäiväraha
Osakuntoutustuki
Oswestryn indeksi
Osteoporoosi
Pakaraperäinen iskias
Pakotettu käden kuntoutus hemiplegiapotilailla
Pakotettu kävely hemiplegiapotilailla
Palovammapotilaan kuntoutus
Pareettisen alaraajan ortoosit
Peilitterapia
Perifeerisen hermon vauriot
Peroneuspareesi
Pitkäkestoiseen kipuun liittyvät psykologiset tekijät
Plantaarifaskiitti
Polion myöhäisoreyhtymä
Polven etuosan kiputila
Polven nivelsidevamat ja niiden kuntoutus.
Polven postoperatiivinen hoito ja kuntoutus
Polven ja lonkan alueen jännetulehdukset ja bursiitit
Polvinivelrikko
Polvi- ja lonkkanivelrikon riskitekijät
Polvikivun erotusdiagnoosi
Posttraumaattinen syringomyelia
Potilasinformaatio
Pysäköintilupa sairauden/vamman vuoksi
Pyörätuolin valinta
Raajaproteesi: mitä ennen valmistusta huomioidaan? Kuka päättää ja vastaa toimenpiteistä?
Raajaturvotuksen hoito
Radiaalispareesi
Radiofrekvenssihoito
Rannekanavaoireyhtymä
Ranteen ja käden tenosynoviitti ja peritendiniitti
Raynaud´n oireyhtymä
Reisiamputaation jälkeinen protetisointi
Reumakaularanka
Reumakäden kuntoutus
Rintakehän ei sydänperäiset kiputilat
Rintarangan stenoosi

Rintarankaperäinen kipu
Robotiikka fysiatriassa
Scheuermannin tauti
Selkäkipu - hoitoa päivystyksenä tai kiireellisesti edellyttävät oireet ja löydökset
Selkäkipupotilaan 'red flags' (merkit vakavasta sairaudesta)
Selkänikaman hemangioma – viaton löydös?
Selkäpotilaan työkyvyn arviointi
Selkärankareuma
Selkäsairauksien perinnöllisyys
Selkäydinvammaisen hengitystoiminnan vajuus
Selkäydinvammaisen kipu
Selkäydinvammaisen hoito- ja kuntoutusjärjestelmä Suomessa
Selkäydinvammaisen spastisuus
Selkäydinvammaisen sukupuolielinten toiminnot ja seksuaalisuus
Selkäydinvaurion suoli- ja virtsaelintoimintojen häiriöt
Selkäydinvaurion neurologinen tasoluokitus
Siirottava lapa
SI-nivelperäinen kipu
Skolioosi
Sokkiaaltohoito
Spastisuuden arviointi
Spondylolyysi ja spondyloosteosi
Sydän- ja verisuonisairauksien kuntoutus
Sähköiset kivunhoitomenetelmät
Sähköärsytyshoito
Sääriamputaation jälkeinen protetisointi
Tapaturmaisten aivovammojen jälkitilojen diagnostiikka ja hoitoperiaatteet
Tarvitaanko Suomessa kuntoutuksen erityisosaamiskeskustoja?
Tasapainon kliininen tutkiminen ja mittaaminen
Tehohoitojakson aikainen kuntoutus
Tenosynoviitti ja peritendiniitti
Terapeuttinen harjoittelu

Thoracic-outlet – oireyhtymä (TOS)
Tietotekniikan käyttö kuntoutuksessa.
Toimintakyvyn mittaaminen
Toimintakyvyn osa-alueet
Toimintakyky/työkyky/hoito- ja kuntoutussuunnitelma B-lausunnossa
Toimintaterapian arviointimenetelmät
Toimintaterapian keskeiset osa-alueet
Transkutaaninen sähköinen hermostimulaatio (TENS)
Tuki- ja liikuntaelinten terveyden edistäminen
Tulehduskipulääkkeiden komplikaatiot
Tuntokynnysmittaukset
Työkyvyn arviointi
Työperäiset yläraajavaivat
Ulnaarispareesi
Ultraäänidiagnostiikka fysiatriassa
Vaikeavammaisten kuntoutusvastuu Suomessa lainsäädännön mukaan
Vaivasenluu (hallux valgus)
Vammaisliikunta
Vammaispalvelulaki ja kunnallinen vammaispalvelu
Vammaistuki
Vammatason vaikutus selkäydinvaurion ennusteeseen
Vanhuksen kuntoutuksen erityispiirteet
Vanhuksen selkäkipu
Verenvuototautipotilaan tuki- ja liikuntaelinongelmat
Virtsarakon kuntoutus neurogeenisissä toimintahäiriöissä
WHODAS 2.0 - terveyden ja toimintarajoitteiden arvioinnissa
Ylipainon merkitys tule-oireissa
Yläkaularangan ligamenttinvaurio
Yläraajan hermovauriot ja hermopinteet
Yläraajan lastahoitojen tavoitteet
Yläraajan paikalliset dystoniat
Yläraajaproteesit a) kosmeettiset ja mekaaniset b) myoelektriset ja prosessori ohjatut
Ympäristönhallintalaitteet